

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 277.

V Ljubljani, v petek 3. decembra 1886.

Letnik XIV.

Izjave Karavelove.

O izgonu, oziroma ostavki kneza Aleksandra pisalo se je marsikaj za in proti. Najposlednje vesti v tem oziru prinesla je „Tirnovska konstitucija“ pod imenom: „Izjave Karavelove“. Bivši bolgarski minister skuša na ta način dokazati, da si je vso nezgodo Battenberg sam zakrivil in da mu je bilo že več časa pred 21. avgustom znano, da se mu ne bo možno obdržati na prestolu. Karavelov trdi:

„Odkar je bil Rumelijski prevrat, je Rusija bila nejevoljna nad knezom, a mislila je, da ga bodo volitve v Rumeliji vrgle. Aleksander je pa tudi vedel, da veliko Rumelijcev ni bilo zadovoljnih z načinom odstranjenja rumelijske vlade, in da je postal položaj zelo kritičen. Potoval je na korist svoji vladi po deželi in je prišel tudi v Varno, da bi tam počakal izid volitev. Volitve so se za kneza srečno izvršile, in Aleksander je šel, ne da bi bil ministrom besedico povedal, v Bukarešt, ter je ondi iskal pomoči za svoje politične predrznosti.

Po rumelijskem obiskovanju se je povrnil knez v Sofijo. Tam je pripovedoval, kako je bil povsod slavno sprejet, kako so mu čestitali zaradi zmaga nad Srbi in da Rumunci simpatizirajo z Bolgari. O potovanju v Rumunijo knez ni črnil besede. Še le čez mesec dni se je zvedelo, da se je Aleksander pogajal s kraljem rumunskim in z Bratianom o nemogočih stvaréh. Stourdzja je bil poslan naravnost v Carigrad, da dobi napotke pri nemškem poslaniku.

Kmalopotem so v Petrogradu zvedeli za načrte Aleksandrove, pa tudi v Berolinu in na Dunaji, in knez Bismark je predložil po diplomatičnem poslaniku knezu naslednja štiri vprašanja: 1. Ali je res, da je knez Aleksander, ko je bival v Bukareštu, sovražno govoril o ruskem caru? 2. Ali je res, da je knez govoril kralju in ministrom o prihodnji vstaji v Macedoniji in je pridjal, da on nima moči, da bi jo zabranil, toraj jo hoče pospeševati? 3. Ali je res, da je knez iskal za vojno v Macedoniji pomoči pri rumunskem kralju, za to pa obljubil od-

stopiti vzhodno Bolgarijo z mestoma Ruščuk in Varno? 4. Ali je res, da je knez pridjal, da knez Bismark vé za vse to in tudi odobruje?

Kako je knez Aleksander odgovoril na ta njemu nadležna vprašanja, se ne vé. Da mu je pa bila zvedavost Bismarkova nadležna, o tem priča pismo, ktero je knez Aleksander poslal v Bukarešt, v katerem se pritožuje, da njegov pogovor niso pravilno zapomnili, in da so se njegove misli napačno razlegale itd. Kralj rumunski na to ni odgovoril ničesa. Tako je bilo pred 21. avgustom in to je bilo vzrok njegovemu padcu. Njegove visoko leteče misli in zarota proti Rusiji in drugi Evropi, to je storilo, da ga je car jel sovražiti. Car Aleksander je rekel, da mora knez odstopiti, sicer on izstopi iz trocarske zveze in si prihranjuje popolno svobodo. Knez Bismark je takoj pritrdil temu, ker Battenberžanu ni bil nikdar poseben prijatelj in zaradi tega ni mislil škodovati prav nič trocarski zvezi. Bismark je to posebno rad storil, ker je hotel Rusiji pokazati, da on prav nič ne odobrava politike kneza Aleksandra. To je takoj sporočil knez Bismark v Berolin, in njemu se gré zahvaliti za obstoj trocarske zveze.

Avstrija in Nemčija sta se zmenili za osodo kneza v Kissingen-u. (To nam je znano, da se je v delegacijah temu oporekalo.) 22. julija sta se sošla Kalnoky in Bismark in sta se posvetovala o spremembi zaradi bolgarskega prestola. O tem času, ko sta se diplomata razgovarjala, je prišel v Bolgarijo polkovnik Alten, osebni prijatelj kneza, a ta je bil zaradi tega zelo vznemirjen. Alten ni občeval z nikomur drugim, nego s knezom. Toliko bolj zgovoren je bil knez, in je pripovedoval, da ta častnik služi pri generalnem štabu, kjer se govori, da se Srbija za vojsko pripravlja. Alten je prišel nalašč v Bolgarijo, da svete daje in svari. Aleksander je nekaj dni po prihodu Altenovem sklical ministerski svet, ter risal pretečo bojno nevarnost; govoril je tako, kakor da bi bili v Berolinu vsi zanj in ministerski svet se je končal z besedami: Ako že mora biti vojna, tako jo začnimo mi. Knez je v taki naglici ukaze dajal, da niti ni vprašal ministrov za svet.

Polk Strumsky je poslal v Pernik, dve družini 1. polka ste prišli v Slivnico, oddelek sapérjev je šel iz Vidina v Sofijo, da izvrši okope. Aleksander je občeval ali z nemškim častnikom, ali s svojimi častniki, katerim se je laskal. V Srbiji ni nikdo mislil na vojno, uradna poročila niso vedla nič o oboroževanju, ali Aleksander je to drugače zasukal. Aleksander je potreboval vojne, da se Bolgarem pokaže za neizogibljivo potrebnega. Tako je mislil oditi osodi, ktera je bila sklenjena tudi 11. avgusta v Gostineah, toda vse to mu ni nič pomagalo, knez Aleksander se je vjel sam v zanjko.“

Kdo je kriv?

(Konec.)

Vendar omikanim in učenjakom, kateri so bili zmožni časnike, podučne knjizice in spise izdajati, pa jih niso, ne smemo vse krivde dajati. Lepo polovico taiste moramo ljudstvu samemu odločiti; še najbolj pa bolj olikanemu občinstvu, ktero bi bilo lahko spoznalo, kaj v spremenjenih razmerah „duh časa“ tirja, kaj je potrebno, da se hudemu nove ére v okom pride. A tega ni spoznalo niti priprosto ljudstvo, niti olikano občinstvo. Za dobre spise, za poštene časnike niso marali, zato jih tudi niso podpirali in naročevali; a nasproti pač liberalne in zanikrne. Resnica jim je bila preressna, predolgočasna; toliko bolj pa so jih zanimale takozvane „pikantne“ novice židovskih in sploh liberalnih listov. Listi nasprotnikov so zabavljali, črnilili ter z dvojljivo lučjo osvetljevali katoliške osebe in resnice z vso nesramnostjo in zlobnostjo, ktere so židovi in brezverni liberalci le zmožni. To je pa človeku bolj všeč, kakor resnobnost. Je bila li vse to resnica? kdo se je zato zmenil? Niti liberalni časnikar, niti bralec. Če se je ravno moralo preklicati, se je preklicalo, ali kaj — saj je znano: „Calumniare audacter, semper aliquid haeret“ (le predrzno sumničiti, nekaj se vselej prime). Žalibog, da se je prijel; a v tej primeri in še bolj pojemala je vera

LISTEK.

Carstvovanje Katarine II. (1762—1796.)

Po Solovjevu in drugih spisal J. Steklasa.

7. Pugačev.

(Dalje.)

25. decembra je prispel Bibikov v Kazan; on ni našel tukaj niti gubernatorja, niti glavnih činovnikov; tudi večina dvorjanov in kupeev je pobegnila v varneje kraje. Prihod Bibikov je oživil mesto; izseljeni prebivalci so se začeli zopet vračati. Bibikov je zbral dvorjanstvo ter mu predstavil, kako je potrebno požrtvanje za občni blagor. Dvorjanstvo je sklenilo, oborožiti vojsko na svoj račun. Bibikov se je kazal vedno veselega in zadovoljnega, da druge ohrabri, a med tem pa je ženi pisal: „Zló veliko, prestrašno! Oh! Grdó!“

V resnici pa je bilo jako slabo: občni vstanek Baškirov, Kalmikov in drugih podobnih narodov je vstavil vsako občenje v teh krajih. Vojska je bila malobrojna, pa tudi malodušna, zapovedniki so popuščali mesta ter pobegnili, ko so zapazili Baškinca

ali delavca z batom. Zima je še povečala težave; vasi so bile puste, mesta obsedena, druga osvojena od Pugačeve vojske, tvornice spaljene, prosti narod pa je povsod divjal in razsajal. Državna vojska se je počasi pomikala, a tem hitreje pa se je širil vstanek, ki je dosegel že Kazansko, Astrahansko in Nižgorodsko gubernijo ter pretil tudi Permskej. Ali meseca februarja leta 1774 se je vse na bolje obrnilo: državna vojska je zavzela Samaro na Volgi ter se je pripravljala na osvojenje Orenburga, kjer se je Pugačev pripravljal že na beg, a Kozaki so ga mislili predati v roke generalove ter si s tem zaslužiti milost. Bibikov je pisal: „Pugačev ni nič družega, nego strašilo, s katerim se igrajo lopovi Kozaki: ni Pugačev važen, nego je važno splošno nezadovoljstvo.“ Knez Golicev je silno potolkel Pugačeva, ki se je začel pomikati od Orenburga. Ko je bil od Goliceva v drugič premagan ter je zgubil vse topove in mnogo ljudi, pobegnil je samo s štirimi mužiki v Uralske tovarne. Mihelson je osvojil Ufo ter tako upokojil velik del upornih vasi, približenje Musurova je rešilo Ibško mestice, ki je hrabro vzdržalo strašno oblego: 14 dni so se oblegani hranili s samo glino.

Ali ko je bil upor že skoraj nadvladan, umre Bibikov vsled prevelikega napora. Pugačev se je zopet pojavil, obdan od Jaiških Kozakov. Baškiri so se zopet spuntali. Samozvanca niso mogli pregnati zaradi slabih potov. Štirikrat premagan od Mihelsova, udari čez Karno naravnost na Kasan, pred katerim se je pokazal 11. julija; 12. je bilo mesto osvojeno in zažgano, ali trdnjava je bila rešena po prihodu Mihelsova, ki je razbil samozvanca sedem vrst od Kazana. Pugačev je pobegnil; ali 18. julija se je podal zopet čez Volgo s 500 Kozaki: vsa zapadna stran Volge se je vznemirila ter predala samozvancu, zapovedniki so bežali iz mest, dvorjani s svojih posestev; prosti narod pa jih je lovil ter vodil pred Pugačeva, ki je med tem osvojil Civilsk ter tako presekal zvezo med Nižnim in Kazanom. Carica je imenovala za glavnega zapovednika grofa Petra Ivanoviča Panina, kajti ona je mislila, da bode Pugačev udaril naravnost na Moskvo. 27. jul. je prišel v Saransk, kjer je poobesil 300 dvorjanov; potem je zavzel Penzo, postavil tukaj za zapovednika gosposkega mužika ter udaril na Saratov; osvojil je z izdajstvom tudi to mesto ter se potem spustil doli po Volgi; ali 25. avg. ga je Mihelson

in nrvnost. Nasledek tega je bil, da so katoliški časnikarji in njihovi listi ostajali bolj in bolj osamljeni ter niso dobivali niti denarne (naročil), niti duševne (dopisov) podpore. Izdajatelji katoliški so se trudili in prizadevali leto, dve, tri leta, a ker ni bilo hrane, so konečno obnemagali in list je zaspal, najboljši spis je ostal v omari ter ni zagledal belega dneva — nikoli. Poskušal je potem še drugi, tretji, deseti, a vsem se je enako godilo. Zato so tudi kakoliško-politični listi tako redki, da jih na prstih obeh rok lahko sošteješ vse, celega cesarstva; a nasproti so židovski in liberalni brezverni listi rasti kot gobe po dežji ter imeli naročnikov na tisoče, da so izdajatelji zidali si palače ter kupovali grajščine. In sedaj se toži o sprideni mladini, o spridenih poslih, delavcih itd. „Kar se seje, to se žanje“. Liberalni listi, ležeči na mizah meščana, trgovca, sploh olikanega občinstva so seme sejali; sad imate pa sami. Žalostno, a zaslužno!

Mnogo se toži dandanes o politični delavnosti učiteljstva, ker ima liberalizem skoraj v vsakem učitelju strastnega zastopnika in agenta (se vé, da s hvalevredno izjemo). To je vse res, in vendar se stvar s samim javkanjem ne bo zboljšala niti odpravila. Ljudski učitelji so jako važen faktor, ki med narodom kolikor toliko politiko dela in liberalizem razširja. Ta z besedo, oni z življenjem. Ko so liberalci nove šolske postavke kovali, niso prav nič drugega pred očmi imeli, kakor nasprotovanje med župnikom in učiteljem tako poveljati, da je jela voda na njihov mlin teči. Niso se motili. Velika večina mladih učiteljev pobegnila je v liberalni tabor, duhovščini hrbet obrniviši.

Je li tukaj pred imenovana konservativna stranka kaj zakrivila? Od začetka znabiti da ne toliko. Ko je namreč po nezgodi časa liberalna stranka vladno geslo popolnoma v roke dobila, je svojo oblast tudi brezobzirno izvrševala. Skovala je popolno nekrščanske postavke (znano le, da so jih sv. oče, papež Pij IX. imenovali „leges abominabiles“), ter jih tudi strogo izvrševala. Vsak učitelj je bil o tisti dobi „sacrosanctus“ t. j. nedotikljiv, kar je „Slovenec“ mnogokrat skusil. Sem ter tje se je kak poslanec v državnem zboru proti šolskim postavom oglasil, a zastoj — le v posmeh liberalcem. Če je pa konservativna stranka po nastopu Taaffejevega ministerstva tudi tako brez vse krivde, si ne upamo niti zatrdovati niti zanikovati. Znani so nam zadržki, ki so konservativni stranki v državnem zboru in sploh po cesarstvu svetovali malo potrpeti, a s časoma bi se bilo pa z resnim postopanjem le zamoglo nekaj več zgoditi, kakor se je.

Le poglejmo konservativne in katoliške poslance nemškega „centruma“ v Berlinu. Tudi njemu ni bilo s evetlicami postlano; a z vstrajnim katoliškim prepričanjem si je v sredi protestantovstva mnogo več pribojeval, kakor katoliški poslanci v katoliški Avstriji; zakaj pripoznati se mora, da so katoliške šole v Prusiji v boljšem položaju kakor pri nas. S tem, da opomnimo, kaj vse in koliko so storili za katoliške šole katoličani v Belgiji in na Francoskem, sklenemo to premišljevanje.

In konečno naj vprašamo, kako je pa z duhovščino višjo in nižjo v zadevi rastoče verske vnevarnosti in malomarnosti? Znabiti tudi ne brez vse

krivde. Tudi tu jih mnogo ni umelo „duha časa“ in potrebe v novi dobi. Marsikdo je mislil, da s pridigovanjem, krščanskim naukom in spovedovanjem je vse opravljeno, kakor nekdanj, a tega niso spoznali, da novi časi tirjajo novo nenavadno delovanje.

Mnogo več bi se bilo lahko zgodilo gledé časnikarstva in gledé političnega delovanja. A pri vsem tem moramo vendar pripoznati, da je ravno duhovščina še najbolj in najpred spoznala, kaj od nje tirja duh časa in nove konstitucijelne razmere, ter je tudi potem vravnala svoje delovanje. Če ktere tu kaka krivda zadeva, je le prav mala manjšina; večina pa dela in se ravna po znanem geslu: „Vse za vero, dom in cesarja“. Naj bi bil vsak stan, zlasti olikano občinstvo, le polovico tega za občni blagor storilo, kakor je storila častita duhovščina, gotovo bi bilo vse drugače, vse boljše za narod, kakor je. Strupeni liberalizem z svojo brezvernostjo, verska vnevarnost in malomarnost s svojimi žalostnimi nasledki bi ne imela pol tega večina in vpljiva pri slovenskem ljudstvu, kakor ga ima sedaj. Kar je peklena vodka „šnops“ za telo in zdravje, to je verska vnevarnost za dušo. Kjer se snujejo — snovale naj bi se povsod — družbe treznosti, snujejo naj se tudi društva za zatiranje verske vnevarnosti. „Delajmo, dokler je dan; kader pride noč, ne bomo mogli več delati.“

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. decembra.

Notranje dežele.

Kvotni deputaciji konstituirali se bodete v soboto in sicer avstrijska na Dunaji v gosposki zbornici, madjarska pa v Budapeštu. Prej ko ne razdelili se bodo ob enem dotični izkazi sestavljeni po številkah. Razprave pričele se bodo pa med obema deputacijama še le meseca januarja. Ta deputacija je tretja, ki jo je poslal državni zbor za določevanje kvot. Deputacija ima petnajst članov, katerih deset pripada poslaniški zbornici, petero pa gosposki zbornici. Udje gosposke zbornice so sledeči: grof Franc Coudenhove, Dumba, vitez Miklosich, grof Revertera in knez Windischgrätz. Poslaniška zbornica poslala je pa v deputacijo: Czerkavskega, Javorskega, Kaizela, Liechtensteina, Lupula, Matuša, Mengerja, Plenerja, Poklukarja in Sturma. Kakor se čuje, bodete kvotni deputaciji menda na Dunaji zborovali.

O državni pogodbi med Avstrijo in Ogersko je že nekaj časa semkaj vse tiho. Morda bo tega ali onega zanimalo, če se zopet nekoliko k njej povrnemo. Ko je bil ministerski predsednik, grof Taaffe, ob priliki delegacij v Budapeštu, se je s Tiszo večkrat razgovarjal o bodoči pogodbi, kaj natančneje pa še nista določila. Le toliko je sedaj menda dognanega med to- in onstransko vlado, kedaj da se bodete sošli kvotni deputaciji. O carini na petrolej se ni še nič določilo, če prav je ogerska vlada že stavila svoje pogoje avstrijski, ki so pa taki, da tostranska vlada do sedaj ni mogla nič pravega odgovora na nje dati. Temu nasproti se pa ogerski trgovinski minister Széchenyi nadja, da bo prepira zaradi petroleja kmalo konec. Pred svojimi volilci v Kapošvaru se je trgovinski minister gledé bodoče pogodbe (zakaj da še ni sklenjena) tako izrazil, da je pravi vzrok edino le v petroleji iskati; ne bi bilo teško poiskati srednje poti, če bi ne

imeli v tehniki in v očiščevanju petroleja vsak dan večjih iznajdeb, ki ravno zaključevanje pogodbe zdatno ovirajo. Minister se nadja, da bo kljub temu prepira zaradi petroleja kmalo konec, ker se bo na surovi petrolej večji davek naložil.

Vnanje države.

Marsikdo se je morda na tistem jezil nad površnostjo, s katero se telegrami po časnikih objavljajo. Nedavno smo namreč sporočili, da je šla **bolgarska deputacija** naravnost na Dunaj in včeraj smo imeli zopet tisto sporočilo. Kaj je pravo? Rekli bi, da včeranje, kajti kakor telegram dne 2. decembra iz Sofije sporoča, deputacija največ zaradi tega ni odšla, ker je eden poslanec zbolel. Poglavitni namen ji je, pri velesilah nekoliko pozvedeti, ali bi ne bilo možno na bolgarski prestol princa Valdemarja Danska dobiti in če to ne, ali bi se ne dalo napraviti, da bi se Aleksander Battenberg povrnil. Ob enem se misli pa povsod prav določno odrezati, da na kako kandidaturu kneza Mingrelskega na Bolgarskem niti misliti ni. Konečno ima pa še nalogo pozvedovati, kako daleč se smejo na podporo Evrope zaušati. V Berlinu se nadja tudi zvedeti, ali jo bodo v Petrogradu sprejeli ali ne. — O zaroti prišlo je vladi več novega na ušesa; trije častniki, ki so v Carigrad pobegnili, so se v deželo povrnil in se vojaški gosposki izročili, z opazko, da ji imajo nakaj važnega odkriti. Vsled tega se je preiskava za nekaj časa vstavila. Več bolgarskih begunov je tudi v Odesi; le-ti so Kaulbarsu pri odhodu v Petrograd napravili nekoliko čestitanja. Kaulbars jim je pa rekel, da car drugega ne želi, kakor da bi se Bolgarom dobro godilo in pa da bi prosti bili. Na kako zasedanje ali pa na ustanovitev kake podunavske gubernije ruske v Bolgariji car ni nikdar mislil. To so le raznašali njegovi neprijatelji. V Petrogradu bo predložil Kaulbars caru jako natančno sporočilo o njegovih korakih po Bolgariji. Kdo ve, kako bo!

O rešitvi **bolgarskega vprašanja** čuje se že zopet glas iz dveh strani. Včerajni listi so zatrdjali, da misli Rusija zdatno prijenjati, če se ji to in to spolni. Da, še celo sedanje sobranje misli da veljavno pripoznati. Danes pa čitamo, da se Rusi ravno nasprotnega nadjajo, da bodo namreč polagoma druge velesile Rusiji prijenjale. Začela bo menda Nemčija in vse drugo pojde za njo. Če pojde to res tako gladko, kakor se tega ruski listi nadjajo, že nekoliko dvomimo. „Novoja Vremja“ se izvestno vara, če misli, da je Kalnoky le za to tako odločno govoril v delegacijah, da je sploh kaj povedal. Predmet, ki ga je ondi razpravljal, je preveč resnoben, da bi danes tako, jutri zopet drugače o njem sodil. Če Rusija trdi, da ne more nič več odjenjati in da bo še nadalje sedanji položaj na Bolgarskem smatrala za nedostaten in nepostaven, zaradi tega od Avstrije še vedno ne more zahtevati, da bi tudi ona vse za nepostavno smatrala, kar se je na Bolgarskem brez Kaulbarsovega dovoljenja zgodilo. Prav tako tudi ni res, da bi se boj za bolgarsko vprašanje le takrat ne vnel, če bi se vse ruske zahteve spolnile, kar pa niti mogoče ni, vsaj Kalnoky je tako rekel, in ob enem pristavil, da ima za tak slučaj Angleže in Nemce za seboj, za kar se pa na Ruskem zopet prav malo zmenijo. O Nemčiji trdijo, da se je prav nič ne bojé, ker dobro vedó, da Nemčija nikamor ne more, da bi se pri vsakem koraku ne ozirala na Vogeze, kaj delajo Francozje. Anglež si ne bo nikamor upal, ker ima doma Irce, v inostranstvu pa Egipt in Indijo proti sebi. Avstrija pa po ruskih nazorih tako nič ne opravi, ker ste njenega prebivalstva dobri dve tretjini Rusom naklonjeni (?). Vsaj tako trdijo „Novosti“ in te morajo to že vedeti.

Če ima Avstrija nove puške dobiti, zakaj bi si jih pa **Turčija** ne napravila, mislil si je veliki vezir v Carigradu in je pisal izumitelju Mauserju, ki je nemško armado z repetirkami preskrbel, da

došel ter popolnoma premagal. Med tem je prispel v Caricin Suvorov, prevzel zapovedništvo nad Mihelsonovim oddelkom ter se spustil v stepe, kjer se je klataril Pugačev. Samozvanec je bil zdaj obdan od vseh strani od državnih vojsk; sokrivci so sklenili predati ga oblasti, pa so ga zvezali ter pripeljali v Jaišk, odkoder so ga poslali v Moskvo, kjer so ga usmrtili.

8. Oborožena neutraliteta.

Prvi važen dogodjaj poleg Kučuk-Kajnardžijskega mira je bila oborožena neutraliteta. Španjolci, ki so imeli vojsko z Angleži, so proglasili Gibraltarsko luko v obsadnem stanju poprej, nego so jo zares obsedli, ter vjeli dva ruska broda z žitom, ko sta hotela pripluti v luko. Carica se je zaradi tega silno razsrdila na španjolsko vlado, in angleški minister v Petrogradu, Garris, je še poddrževal to nezadovoljstvo, ki pa ni govoril, da je tako ponašanje pri drugih državah izjema, na Angleškem pa stalna uravnava.

Carica je na veliko zadovoljstvo Garrisa zapovedala oborožiti 15 bojnih ladij za obrambo ruske zastave; takrat je nagovoril Panin njo, da se izjavi

za pokroviteljico vseh manjih morskimi držav, a on je dobil nalog, da sestavi osnovo za opredelenje pravic neutralnih držav. 28. februarja l. 1780 je izšlo znamenito delo, protivno pravu silnega, s katerim so se dozdej posebno okoriščevali Angleži. Osnova Paninova je obstojala v tem, da bi se neutralne države zvezale z Rusijo za oboroženo obrambo morskoga prava, kterege bitnih točk je bilo pet: 1. neutralne ladije morejo trgovati v lukah bojevajočih se držav; 2. neutralna ladija pridržati tudi neutralnost robe, s katero je natovarena, razun v slučaju če je roba tihotapska; 3. tihotapstvo pa se smatra v pravem smislu samo trgovina z orožjem in z bojno pripravo; 4. luka se smatra samo takrat za oblegano, ko je tako zaprta, da ladija ne more brez nevarnosti ploviti v njo; 5. noben prigovor prizivnega sode se ni priznaval, če se niso navedene točke v obzir jemale.

Objavljenje tega čina in zahtevanje ruske vlade, priznati tukaj navedena načela, spravilo je Garrisa v prav neugoden položaj; angleškemu ministru je bilo na izbor ali odpovedati se sijajno svojega poprejšnjega načina delovanja, ali pa stopiti v borbo z neutralnimi državami, kajti Španjolska in Fran-

coska ste priznali po Rusiji proglašeno uredbo ter opredelili jih izvesti po mogočnosti: Angleška se je začela umikati, čakati na čas; vendar pa je bila vsled oborožene neutralitete vojska med njo in Holandijo; z Rusijo ni bilo javnega razdora, ali Angleška vendar ni propustila nobenega slučajja, kjer se je moglo ravnati proti osnovam carice ter vzbujati neprijateljstvo proti Rusiji v sosednih državah.

9. Združenje Krima z Rusijo.

Med tem pa se je Rusija morala pripravljati na novo vojsko s Turško, ktera se ni mogla na noben način sprijazniti z mislijo, da jej Krim nič več ne pripada. Po ugovoru Kajnardžijskega mira je ostalo za sultana v Krimu samo verozakonsko značenje, kot naslednika kalifov; ali on se je trudil tudi zadobiti vrhovne pravice v oblasti državljanski in politični. Se vé, da Rusija ni mogla popustiti v tej zadevi, kajti kje bi bila potem neodvisnost Krima? Vsled sovražnih vplivov od dveh strani — ruske in turške, pojavili ste se na poluotoku dve stranki ter se začeli boriti ena proti drugi. Kani so se menjali vsled ustanka prav hitro. Že l. 1775

naj bi še Turke z njimi oborožil. Za prvo potrebo naj jih kakih 300.000 komadov pripravi, ki pa ni, da bi morali vsi h krati gotovi biti, temveč jih pošilja lahko lepo polagoma, danes nekaj, jutri nekaj. Začne naj s pošiljateljico takoj, kakor hitro se mu bo sporočilo, da so Turki dva milijona na posodo dobili, katerih pa sedaj še iščejo. Za plačilo se mu ni treba bati, bo vse pošteno plačano. Ker se ravnokar pečajo s preosnovo vojske, mislijo ob enem tudi nove puške vpeljati. Pomnožiti mislijo posebno svoje zamorske (črne) polke, za ktere se po Afriki že prostovoljci nabirajo. Za Turke in njihove vojne priprave se dandanes Angleži menda najbolj zanimajo in je šel angleški vojaški atašé takoj na ogled po vseh turških primorskih mestih črnega morja, ter si je tudi Dardanele natančneje ogledal, na kar je svoji vladi zvesto sporočal o vsem, kar je videl in slišal. Splošna sodba o napredku turške vojske in pomorstva je še zadosti vgodna. Kar smo véera j o zasedanji Bolgarije in Iztočne Rumelije pisali in za nevtemeljeno smatrali, se danes v „Pest. Lloyd-u“ že za neresnično smatra. Navedeni list piše, da iz verodostojnega vira vé, da Turčija nikakor ne misli Iztočne Rumelije zasesti (Bolgarije toraj še tem manje). Prav tako nevtemeljena je tudi novica, kakor da bi Turčija nameravala Mingrelskega kneza za generalnega guvernerja v Iztočni Rumeliji imenovati. Obéudovanja vredna je spretnost nekterih časninarskih kovačev, kako da znajo laži kovati in jih prodajati. S kako gotovostjo povdarjal je predvéera j telegram, da misli Turčija obe pokrajini sama zasesti in danes pa prav tako gotovo zatrduje, da na vsem tem ni besedice resnične.

Izvirni dopisi.

Z Notranjskega, 2. dec. (Volitev 29. novembra in „Slovenski Narod“.) Nektere dopisnike v „Slov. Narodu“ je poslednja volitev v Postojini silno razbelila. Od srda in gnjeva ne vedó, nad kom in na kak način bi mogli najizdatneje svoj žolč razliti. Po stari navadi morajo v prvi vrsti nad seboj čutiti to ploho „oznanaovalci mirú in sprave“, „vročekrvni kaplanje“. En kaplanček lahko volitev obrne kakor mu je drago, vsi drugi volilci so čeda. Hvala za laskavi kompliment! Da bode po volitvi 29. novembra, ki je bila prav zanimiva po novem kandidatu, g. Fr. Križaju, kakor iz tal vraslem, nastopila zabavljiva kritika, o tem ni nihče dvomil. Kdo ne bi nehoté si ohladil jeze zaradi nepričakovanega kalenja mirú? S ponosno samosvetjo so prišli v Postojino „Hinkovci“, gotovi sijajne enoglasne zmage. Pa ko bi treščilo med nje — čuje se glas za glasom iz ust volilnih možakov: Križaj, Križaj, Križaj. Osupnjeno so gledali možje une stranke, kaj bode iz tega, ko je začetkoma 18 glasov imel gosp. Križaj in samo pet gosp. Kavčič. Morda se jim je zdelo, da so celó tam na Židovskem pred Pilatovo palačo.

Pravijo, da brez boja nasprotnih strank v svobodnem političnem življenju ne more in ne sme biti, da se ravno s tim čistijo nazori kakor ozračje ob nevihti, da je ravno razcepljenost v stranke raznih kandidatov ob volitvah, znamenje politične zrelosti. Ker so Notranjci zavedni narodnjaki in zreli politiki, je bilo ob času volitev vedno dosti gibanja in agitovanja. Nikdar se niso volitve vršile strogo po nasvetu Ljubljanskega centralnega odbora in priporočeni kandidatje so z veliko težavo zlezli na površje. 24. avgusta je bilo misliti, da bode po od-

je bil odstranjen Rusiji udani kan Sagib-Girej ter povzdignjen na prestol turški privrženeec Devlet-Girej; Rusija pa je poslednega odstranila ter postavila na njegovo mesto Šagin-Gireja. Šagin je hotel biti v istini neodvisen ter proizvesti za učvrščenje svoje države neobhodna preobrazovanja, pa je začel pri tem vpeljavati nove, evropejske običaje; ali s tem je on vzbudil proti sebi silno staroversko, turško stranko ter se je tako začel zopet prepír, v katerem je Rusija morala braniti Šagina. Take okolnosti pa so postajale za Rusijo sčasoma neznosljive. Vojska njena s Turško se je nadaljevala v Krimu, pa je bila pripravna začeti se vsako uro tudi neposredno. Čem silneje se je vzbujala želja dokončati s Krimom, ki ni mogel ostati neodvisen, tem bolj so morali biti pripravni poslušati predloge Potemkina, ki je dokazoval neobhodnost združenja Krima ter lahkoto in zakonitost tega čina.

(Dalje prih.)

povedi g. dr. Zarnikovi, edini kandidat g. Obreza voljen z vsemi glasovi. Častilec g. dr. Zarnikovi niso hotli odnehati, držali so se ga do zadnjega, na dan volitve pa ga potisnajo na stran in 28 glasov oddajo za g. H. Kavčiča. Čemu toraj nam letos očitata, da mir kalimo in disciplino rušimo, da brez ozira na centralni volilni odbor postavljamo kandidate? Saj le stare zglede posnemamo. 28. maja 1885 je vkljub priporočilu odbora slovenskih poslancev pri volitvi za državni zbor g. Obreza dobil le 54 glasov, kandidat na svojo roko, g. dr. H. Doleneec, pa tudi poštenih 40. — Isto tako je dné 29. novembra močna stranka glasovala za g. Fr. Križaja proti g. H. Kavčiču. Pokazalo se je tu jasno, da gosp. H. Kavčič ne vživa splošnega zaupanja Notranjske. Pokaže se lahko črno na belem, da tudi Logačani niso zanj vneti, ker so bili prej drugemu možu ponudili deželni mandat, ako bi se zavezal delovati za g. dr. Ferjančiča. Ko je pa to ponudbo odbil, oklenili so se g. H. Kavčiča, ker ni bilo drugzega. Izrazilo se je tudi v Postojini pred volitvijo in po volitvi mnogo volilcev Logškega okraja, da bi bili rajše glasovali za g. Fr. Križaja, ako bi bili le poprej izvedeli, da prevzame poslanstvo. Gosp. Fr. Križaj pa je tako-le prišel do kandidature: Mnogo volilnih mož se je hotlo glasovanja zdržati, rajše kot voliti g. H. Kavčiča; nekteri pa so bili namenjeni voliti g. Leopolda Deklevo. Gredé k volitvi pa se dogovorijo za g. Fr. Križaja glasovati, ne proti njegovi volji, ampak z njegovim privoljenjem. Gosp. Leopold Dekleva je prostovoljno odstopil in obljubil s svojimi pristaši tudi g. Križaja voliti. Vedelo se je pa naprej, da se zmaga ne bode dosegla, saj je komaj četrti del volilcev izvedel za novega kandidata. Tudi se nikakor ni nameravalo s tim manevrom podreti g. H. Kavčiča, ampak pokazati, da ni vsim po volji in ob enem opozoriti Notranjce na vrlega in nadarjenega narodnjaka, g. Fr. Križaja. Da ga vse čisla, je volitev osvedočila, ker se je precej 34 volilcev zanj oglasilo. Manjkalo je le 14 glasov do večine, ki bi se bili kaj lahko dobili, ako bi se bilo par dni poprej kaj delalo v tem smislu. Naj g. poslanca H. Kavčiča vse to opominja h krepkemu delovanju, ako si hoče splošno zaupanje pridobiti in mandat za vso prihodnost zagotoviti.

Vročekrvni kaplanje pa niso edini vzrok, da se je volitev tako izvršila, kakor se je. Med volilci so bili tudi starejši, skušeni gospodje in možje vsih stanov in krajev, ki imajo vsak najmanj tolikošen del zdravega uma, kakor cenjeni „Narodovi“ dopisniki. — Da bi pa „oznanaovalci mirú in sprave“ Notranjskim vemožem v vseh rečeh prav dali, vse njih načrte in sklepe potrdili, bi bilo tam gotovo najljubše, toda tacega mirú ne bodo našli. Vsak omikan in navaden človek mora svoje mnenje prosto razodeti, ne gledé ne na to ali ono stran. Slovenski duhovnik se ne bo dal slepo za nas voditi, ampak ravnal se bode zmirom in povsod po svoji vesti in boljšem prepričanju, tako tudi ob času volitev. Do tega ima popolno pravico, kakor vsak drug državljan. — Zabavljate in psujete lahko, prosto vam je. Rečeno vam bodi pa odkrito, da marsikje na Notranjskem bi javno narodno življenje popolnoma zaspalo, ako ga ne bi vneti duhovniki dramili in izbujali, kajti delavnih, iskrenih, nesebičnih in darežljivih narodnjakov je v zavedni Notranjski jako malo. Morda se tu ali tam zgodi sčasoma kaka sprememba, gotovo ne na korist narodni stvari na Notranjskem. Takrat bodemo imeli priliko čuditi se velikim činom vašega požrtvovalnega rodoljubja.

Z Dobrne, 1. decembra. (Redka svečanost.) Pri najboljši mi volji, gospod vrednik, čas ni dopuščal, da bi naznanilo o nedeljski slovesnosti prav „toplo“ odposlal. In čeravno z istim nocoj pridem za dva dni pozneje, bo za „široki svet“ še itak novo. Kaj toraj se je pri nas pripetilo? V obče sicer nič posebnega, a za naš kraj vendar nekaj nevsakdanjega.

Darežljivost tukajšnjih faranov je leta 1844 postavila novo cerkev, ker je staro poslopje bilo pretesno za potrebe sedanjega naraščaja. Dotično delo vodil je takratnji župnik in poznejši kanonik Miklauzin. A izmed števila cerkva, kar jih je posvetil blagega spomina episkop Slomšek, prišla je Dobrnska prva na vrsto.

Sedanji predstojnik naše fare, veleč. g. duhovni svetovalec in dekan Gajšek, prišel je semkaj leta 1869. Od tega časa je prvotna znotranjost cerkve dobila brez malega celó drugačno lice. Izmed prejšnjih predmetov so pravzaprav ostale samo tri velike podobe oltarske, druge reči so nove; novi so oltarji, nove so orglje, nova je leca, novi so tudi zvonovi, nov je še marsikteri manjši predmet. Vse to se je

opravilo vsled v resnici neumorne delavnosti gospoda dekana. Ljudstvo ga je vselej in povsod radovoljno in z veseljem podpiralo. Sila se ni delala živi duši. Kdor je kaj daroval, storil je to povsema prostovoljno. Nekteri so dajali veliko, drugi malo, tretji nič, kakor so pač okoliščine dopuščale. Vsled darovanja ni prišel nobeden gospodar na kant. Eden je n. pr. samo za zvone dal 1.500 glđ. Od 1869 do danes se je za cerkvene potrebe potrošilo 11.656 glđ.

Minole sobote se je v omenjeni hiši Božji zgotovilo zopet novo delo. Po Štajarskem dobro znani gosp. Fantoni je namreč dovršil slikanje na presno.

Ker so si naši predniki za posebno zavetnico izbrali preblaženo Devico Marijo, to se pač samo ob sebi razumeva, da nam slike — in kipi — predočujejo marsiktero skrivnost iz življenja Marijinega.

Izmed prvih oznanaovalcev nauka Kristovega nam se predobrazujejo sveti evangelisti in apostolska prvaka, sv. Peter in sv. Pavel; potem oni, ki slovijo kot cerkveni učenjaki: sv. Hijeronim, sv. Avguštin, sv. Ambrozij, sv. Gregorij I.; nadalje opaziš podobe tistih, ki so sv. evangelje razlagali po slovenskih krajih, kakor sv. Mohor, sv. brata Ciril in Metodij. Čedno izvedena je slika, predstavljajoča sv. Karola Boromejskega, in vse druge.

Tu bodi vložena sledeča opomba. Bilo je leta 1854. Gosp. Fantoni je takrat na Dobrni slikal sobe. Takratnji že imenovani župnik je delo večkrat ogledoval. Obiskovalcem so bile med dekoracijo vpletane podobe vseč. Vsled tega je župnik stopil z umetnikom v dogovarjanje, ne bi li prevzel slikanje prezbiterija v farni cerkvi. Ta je obljubil in dano besedo tudi dejanski vresničil, naličil je z oljnatimi barvami samo rečeni del cerkve. In to je bil prvi poskus v cerkvi, ki ga je omenjeni slikar izvršil. Sedaj so „na presno“ slikani vsi cerkveni prostori. Obzirom na to je na Dobrni bilo g. Fantonija prvo podvzetje v cerkvi in za zdaj tudi zadnje. Po splošnji sodbi delo hvali delavca.

Vsi novopripravljeni predmeti so se blagoslovili pretečeno nedeljo. Slovesnost bila je določena za popoldne. Ko je ura odbila jedno, oglasil se je zvon, s istim pa tudi pokanje topičev. V zali cerkvi zbralo se je toliko ljudstva, kakor se to zgodi le ob posebnih priložnostih. Okoli 50 deklet, (nisem jih mogel natančno prešteti), prišlo je v belini.

Točno ob drugi uri je velečast. gosp. dekan blagoslovil dotične reči. Potem so se oglasili pevci, oziroma pevke, s pesmijo navlaš za svečanost zloženo. Za tem pa je sledil primeren govor. Pridigo bil je obečal naš priljubljeni sosed, veleč. gosp. Križan, župnik pri sv. Janži. On je o svojem času tukaj kapelanoval in tudi učiteljeval. Sedaj pa rad prihaja bivše svoje učence potrjevati v naukih. Ali zadnjič mu to ni bilo mogoče. V domači cerkvi je opravljal ob desetih navadno službo Božjo. Med pridiganjem se ga loti slabost, da se je zgrudil ter so ga morali odnesti v sobo, a ljudstvo se je razšlo brez sv. maše. Danes mu je že boljše in svojo službo zopet redno opravlja. Vsled tega nepričakovanega dogodka je slavnostni govor prevzel jeden od tukajšnjih duhovnikov.

Po pridigi imeli smo slovesne litanije, sklepoma zapela se je zahvalna pesem. A po sv. opravilu še smo poslušali celo vrsto Marijo slovečih pesmic in občudovali nevtrudljive pevce, s tem pa tudi končali za našo okolico redko svečanost.

Pristavek. Ravnokar je ura odbila pol osmih zvečer. Skoz dan je po malem deževalo, a sedaj je začelo snežiti. Minoli dnevi so pa bili krasni, zjutraj mrzli, véera j — 4° R. Megla pri nas redkokedaj visi, letošnje jeseni samo dvakrat, toraj le toliko, da jo poznamo.

Domače novice.

(Tristo goldinarjev) podaril je tukajšnji narodni trgovec g. Franc Kollmann povodom smrti svoje soproge, gospe Virginije, ki je bila ves čas svojega življenja prava mati tukajšnjim revežem, katero bodo izvestno pogrežali — in sicer 100 goldinarjev „Marijanišči“, po pedeset goldinarjev pa dekliški sirotničnici Lichtenturnovi, gospem krščanske ljubezni, hiralnici in cerkvi Jezusovega Srea.

(Še enkrat klobase v petek!) Slovenska duhovščina nam bo izvestno hvaležna, če jo opozorimo na najbolj židovskega krčmarja v Ljubljani, ki katoliške naše običaje in cerkveno zapoved s tem z nogami tepta, da še vedno v tukajšnjem uradnem

listu z debelimi črkami Ljubljancem javlja, da se dobé danes, t. j. v petek razne klobase pri njem. To je gostilna na tukajšnji postaji južne železnice in bo vsak Slovenec prav storil, če se je bo ogibal. Da pa ne bo nikdo v zadregi, kam bi se obrnil, če pred odhodom kaj pokrepčave potrebuje, mu nasvetujemo nasproti južnemu kolodvoru ležečo, vsakem oziru pošteno gostilno g. Putriha „pri južnem kolodvoru“. Če je žid König na južnem kolodvoru tako predrzen, da našo vero na ta način zasmehuje, naj bodo pa slovenski popotniki toliko moški in naj ne gré nihče k njemu, pač pa k njegovemu sosedu, kdor je potreben.

(Nemškemu gledališču) naj dá naš slavni deželni odbor drugo leto rajši 12.000 glđ. mesto do sedanjih 6000 glđ. podpore, da bo še laglje predstavljalo tako spolzke francoske prešešne predstave, kakor je bila včeranja: „Fromont junior in Risler senior“. Take spake družega sadu nimajo, kakor: „exempla trahunt“ in na teh je pa ravno Ljubljana že zadosti bogata. Uboga slovenska Talija pa, ki se trudi s poštenimi predstavami, ki jih sme vsako dete gledati, pa strada ob tje kaj vrženi ji svoti 1000 goldinarjev. Človek bi mislil, da živi med Kitajci!

(Kmetijsko potovalno predavanje na Uncu) ima tajnik c. kr. kmetijske družbe gosp. Gustav Pirc v nedeljo 5. decembra popoldne ob 1/2 4. uri v šolkem poslopji.

(Pred porotniki) obravnavala se bodo letos sledeča hudodelstva: Dne 9. decembra: spolsko posilstvo (Janez Zetnikar); ravno to hudodelstvo (Anton Potokar) v drugi obravnavi. 10. decembra: ponarejanje denarja (Franc Hreščak); v drugi obravnavi: uboj (Franc Rihtaršič). Dne 11. decembra: hudo telesno poškodovanje (Anton Črne) in uboj (Jernej Tekave). Dne 13. decembra: uboj (Jakob Barlič); hudo telesno poškodovanje (Anton Janžekovič). Dne 14. decembra: uboj (Franc Peternel); ponarejanje denarja (Josip Prevc) in ravno to hudodelstvo (Josip Rahné). Nekaj obravnav pride še na vrsto. Začnó se 9. decembra, končale se bodo pa prej ko ne 18. decembra.

(Davica) razsaja že dober mesec v Hrenovški župniji. Od kraja napadala je samo otroke, kmalo je tirjala svoje žrtve tudi med odraslenimi. Tako ste v vasi „Slavinje“ umrli dve sestri v najboljši starosti. Starejša sestra, komaj 24letno dekle, bila je v nedeljo še pri sv. maši, v sredo je že ležala na mrtvaškem odru. Druga, par let mlajša, bila je pri smrti svoje sestre še zdrava, a v petih dneh se je tudi ona preselila za njo. Po več hiš se nahaja, kjer je bilo po štiri in tudi pet bolnikov ob enem v postelji. Primeroma jih vendar še malo umrje. Ker je bilo jesensko vreme še precej suho, nismo nikakor pričakovali kaj takega. Danes sneži, kakor za stavo, morda bo de sneg bolezen odnesel. Pritožil bi se gotovo nobeden ne, ko bi nam res to dobroto skazal.

(Sneg.) Z Fužin se nam poroča: Včeraj sem Vam pisal, da sneg naletuje pri nas. Danes mi je pa dostaviti, da si je čez noč prav dobro opomogel, imamo ga že zdaj zjutraj poldrugi čevljev na debelo. Ako bo tako napredoval, bo imel jutri snežni železnični plug že dosti opraviti.

(Proti pijančevanju) misli postopati štajarsko c. kr. namestništvo, ter je vprašalo ondašnji deželni odbor, če bi ne bilo dobro kako postaviti v ta namen skleniti. Deželni odbor je rekel, „da“, toda sedaj še ne. Pač pa naj c. kr. namestništvo naroči c. kr. politični gosposki strogo na to paziti, da se ne bo nikjer čez določeno uro točilo.

Telegrami.

Sofija, 2. dec. Danes zjutraj odšla je iz sobranja deputacija obstoječa iz mož: Grekov, Štojlov in Kalčev na potovanje do velesil. Šla ho na Dunaj, Berlin, v Petrograd, Pariz, London, Rim in Carigrad. Pred vsem se je pa vstavila v Belemgradu. (To je sedaj že tretji telegram, da je odšla, jutri morda še četrti pride. Vr.)

Carigrad, 1. dec. Ruska okrožnica opisuje dogodke na Bolgarskem, kakor tudi Kaulbarsovo poslanstvo, o katerem trdi, da se mu ni spakedrilo, temveč je dokazalo, da so nazoru bolgarskega naroda mogotcem sovražni. Vendar pa se Rusija nadja mirnega konca.

Tuji.

1. decembra.

Pri **Maliču**: Kurka, Kochler, Eber, Berner, Rosset, Winter in Hornberger, trgovci, z Dunaja. — Neumayer, trgovec, iz Grada — Ferd Hren, zemljemerec, s soprogo, iz Javornika. — Ernst Gregorc, c. k. voj. zdravnik, iz Ljubljane. — Moric Freiburg, igravec, iz Ljubljane.

Pri **Stonu**: Karol Wertheimer, potovalec, z Dunaja. — Franc Fischbach, potovalec, z Dunaja. — Oče Janez Baptist, prior trapistov, iz Libereca. — Ana Mihelič, zasebnica, iz Trsta. — S. Bomman, posestnik, iz Šibenika.

Pri **Bavarskem dvoru**: Toffolo, Natale in Fama, trgovci, iz Udine.

Pri **Južnem kolodvoru**: Heller in Hausner, potovalec, z Dunaja. — Raimund Ramsauer, kletar, z Dunaja. — Janez Silini, potovalec, iz Pešta. — Janez Hirsensfelder, posestnik, iz Št. Vida. — Janez Wanini, zasebnik, iz Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	728.22	+ 1.6	sl. svzh.	dež	5.70	
2. 2. u. pop.	725.42	+ 0.8	sl. vzh.	sneg	dež	
9. u. zveč.	727.04	+ 0.6	sl. vzh.	sneg	sneg	

Okoli 7. ure zjutraj je jel sneg iti in vmes nekoliko dežja. Srednja temperatura 1.0° C., za 0.3° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

3. decembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84	gl.	20	kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	84	"	95	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	115	"	05	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	25	"
Akcije avstr.-ogerske banke	885	"	"	"
Kreditne akcije	298	"	70	"
London	126	"	05	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleond.	9	"	96 1/2	"
Ces. cekini	5	"	94	"
Nemške marke	61	"	82 1/2	"

Proti stalni plači in proviziji

išče bogata tovarna prve vrste dobro priporočenih in zvedenih zastopnikov. Ponudbe pod **G. W. poste restante Zagreb.** (3)

Po nižani ceni.

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

(11) **IVAN BELEC,**

župnik.

Cena knjigi je znižana od 25 kr. na 20 kr., po pošti 5 kr. več; kdor jih vzame deset skupaj, dobí najjsto brezplačno. — Knjiga obsega 9 pól v osmerki.

„Katoliška tiskarna“

v Ljubljani

Valvazorjev trg šte. 5.

Žrebanje že o božiču!

KINCSEM SREČKE à 1 glđ. **11 srečk 10 glđ.** samo

Glavni dobitek v gotovini

glđ. 50.000 glđ.

10.000 glđ., 5000 glđ. z odtegljajem 20% — 4788 denarnih dobitkov.

(34)

Kincsem-srečke dobivajo se v loterijskem bureau ogerskega Jockey-kluba: Budapešta, Waitznergasse 6.

Zahvaljujem se presrčno vsim prijateljem in znancem za voščila k mojemu godu.

V Šent-Vidu nad Ljubljano, 2. decembra 1886.

Andrej Volc,
župnik.

Kot darilo za Miklavža!

priporoča podpisani naslednje knjige:

Knjižnica slovenske mladini:

Dragoljubci, zbirka poučnih pripovedek. (I. knjiga.) Nabral in spisal Ivan Tomšič, učitelj na c. kr. vladnici v Ljubljani. Mehko 18, trdo 26 in posebno lično v platno vezana 50 kr.

Peter Rokodeličič, poučna povest odrasle slovenske mladini. (II. knjiga.) Prosto na slovenski jezik preložil Ivan Tomšič. 30, 36 in 50 kr.

Sreča v nesreči, poučna povest odrasle slovenske mladini. (III. knjiga.) Spisal Janez Cigler, župnik pri sv. Titnu v Višnjigori. 32, 38 in 55 kr.

Spisi Krištofa Šmida:

Ljudovit Hrastar, Golobček. (I. zvezek.) Mehko 30, trdo 40 in v platno vezan 70 kr.

Jozafat, kraljevi sin Indije. (II. zvezek.) 30, 40 in 70 kr.

Pridni Janezek in hudobni Mihec. (III. zvezek.) 40, 50 in 80 kr.

Kanarček, Kresnica, Kapelica v gojzdu. (IV. zvezek.) 20 in 30 kr.

Slavček — Nema deklica. (V. zvezek.) 20 in 30 kr.

Ferdinand. (VI. zvezek.) 30, 40 in 70 kr.

Izgledi bogoljubnih otrok iz vsih časov kerščanstva.

Spisal Anton Kržiš, katehet. I, II in III. del velja elegantno v platno vezan à 60 kr.

Kranjska mesta.

Po raznih virih sestavi P. Florentin Hrovat. Z nekaterimi podobami. Trdo vezana velja 60 kr.

Narodna biblioteka.

1. do 22. snopič po 15 kr.

Molitvene knjige

za otroke in odraslene v različnih vezih in po najnižjih cenah.

Izenike in cenike knjig pošiljam na zahtevanje brezplačno. (2)

Matija Gerber v Ljubljani.

Nova izdaja.

V podpisani bukvarni izšla je ravnokar nova izdaja

„Molitve“

katere naj se kleče opravljajo, po ukazu papeža Leona XIII., v vseh cerkvah sveta po vsaki tih sv. maši.

Obsega tudi najnovejšo invokacijo k sv. nadangelju Mihaelu. — Tiskane so molitve na prav lične podobice in velja 100 komadov 2 glđ.

Katoliška bukvarna

(14)

v Ljubljani,
stolni trg šte. 6.